

HIER IS ALLES NOG MOGELIJK

Gianna Molinari

Hier is alles nog mogelijk

Uit het Duits vertaald
door Gerrit Bussink

WERELDBIBLIOTHEEK · AMSTERDAM

Oorspronkelijke titel *Hier ist noch alles möglich*
© 2018 Aufbau Verlag GmbH & Co KG, Berlijn
© 2019 Nederlandse vertaling Gerrit Bussink / Uitgeverij
Wereldbibliotheek
Alle rechten voorbehouden
Omslagontwerp © Zero-media.net, Munich
Omslagbeeld © FinePic®
Omslagontwerp Nederlandse editie Maartje Vermeer
Foto auteur © Christoph Oeschger
NUR 302
ISBN 978 90 284 2776 1
www.wereldbibliotheek.nl

De wolf kwam uit de bergen en samen met hem kwamen andere wolven naar het laagland. Ze drongen door tot gebieden waar ze niet eerder gezien waren.

Ze werden gedreven door honger, door het besef dat ze welpen hadden, het besef dat hun welpen honger hadden.

De wolf en de wolven hebben geen naam. Ze worden wolf en wolven genoemd. Ze hebben schuilplaatsen.

Ze verplaatsen zich 's nachts.

Ook ik verplaats me 's nachts, ook ik kijk veel in de duisternis.

Ook ik ben doorgedrongen tot gebieden.

EEN

Er bestaat een eiland waar een beestje leeft dat nog nooit iemand had gezien. Onderzoekers kwamen naar het eiland en deden de sensationele ontdekking. Ze vingden het beestje met een net en stopten het in een glas met luchtgaatjes in het deksel. 's Avonds gingen ze zich te buiten aan champagne om hun buitengewone vondst te vieren, het met succes gevangen beestje en het feit dat niemand het ooit had gezien. Ze waren buiten zichzelf van vreugde en trots, en euforisch omdat ze het gevoel hadden een rol te spelen in de belangrijke aangelegenheden van deze wereld. De volgende ochtend werden ze wakker met hoofdpijn en staken ze de koppen bij elkaar om een naam voor het beestje te bedenken. Alle aanwezigen dachten natuurlijk aan hun eigen naam. Hoe vaak en hoelang hadden ze niet gedroomd hun naam te kunnen geven aan zo'n beestje met zulke mooie, dunne pootjes en zulke fragiele en elegante vleugeltjes. En ook dat in publicaties hun naam onder de foto van het beestje zou komen te staan. De onderzoeksters en onderzoekers besloten dat ze het beestje moesten zien om de meest passende van alle passende namen te vinden. En toen, die ochtend, op dat eiland, gingen veel dromen in rook op: de luchtgaatjes in het deksel waren waarschijnlijk te groot, hoe dan ook, het beestje was er op een of andere manier in geslaagd te ontsnappen.

Mijn sollicitatiegesprek vond plaats in de kantine van de fabriek. De chef zat met een kop dampende thee voor zich aan een van de vierkante tafels. Ik gaf hem een hand en stelde me voor. Hij stelde zich ook voor en vroeg of ik al eerder als nachtwakster had gewerkt. Ik knikte en zei dat ik 's nachts vaak wakker was, zodat ik daar geen probleem mee had, dat ik attent en betrouwbaar was en dat ik de baan graag wilde hebben.

Woont u in de stad, vroeg hij, voordat hij een slok thee nam en me over de rand van het kopje aankeek.

Is er misschien een mogelijkheid om op het fabrieksterrein te komen wonen, in een arbeiderswoning of zo, ik stel geen hoge eisen, iets kleins is prima.

Of ik niet liever iets in de stad wilde zoeken, het was niet ver, zei de chef. Wat ik me precies bij een arbeiderswoning voorstelde, wilde hij weten, en of ik al om me heen had gekeken, er waren hier niet veel arbeiders meer en woningen waren er nog nooit geweest. Maar als ik wilde kon ik een leeg vertrek krijgen. Op dezelfde verdieping waren ook een douche en een wc, het kon er alleen wel koud worden, luxe was er niet, absoluut geen luxe, ik moest maar even een kijkje gaan nemen, over de huur en andere zaken zouden we het wel eens worden.

Ik betrek een grote ruimte op de eerste verdieping van het L-vormige gebouw. Ernaast en eronder bevinden zich nog meer vertrekken. Het gebouw staat op het fabrieksterrein en maakt deel uit van de fabriek. Tegenover het gebouw ligt de productiehal, die veel groter, veel hoger is. Achter de productiehal liggen nog twee hallen, nog een voor de productie en een groot magazijn.

De fabriek ligt buiten het stadje. Daar wonen de paar medewerkers die nog in de fabriek werken. De fabriek is omgeven door akkers, wat verderop ligt het vliegveld. Vanuit mijn raam kan ik de vliegtuigen zien landen en starten.

Misschien is de ruimte te klein om hal genoemd te worden, maar toch noem ik het mijn hal. Er heeft nog nooit iemand gewoond. Ik ben de eerste halfbewoonster.

Als ik 's nachts in bed naar het plafond lig te kijken, heb ik soms het gevoel me in de buik van een walvis te bevinden.

Ik probeer het onbelangrijke en het belangrijke uit elkaar te houden. Is de schaduw van de vogel die over de vloer van de hal strijkt belangrijk of is het de vogel zelf, die ik vanaf mijn stoel niet kan zien?

Belangrijk zijn mijn handen, net als mijn armen en schouders, mijn hoofd, ogen, mond. Ook mijn benen zijn belangrijk. Ze brengen me van de tafel naar het bed, van de hoeken naar het midden van de hal, naar de buitenmuur met de ramen.

Ik vraag me af hoe het oppervlak van mijn longen eruitziet, hoe dicht het netwerk van mijn bloedvaatjes is, wat het wonen in de hal met me zal doen.

Hier valt nog heel wat te ontdekken. Hier is alles nog mogelijk.

De mensen op het fabrieksterrein zijn bang voor de wolf. Op de deur van mijn hal tref ik een briefje aan: Op het fabrieksterrein is een wolf gesignaleerd. De dieren zoeken voedsel en zijn niet bang voor mensen. Laat het ons s.v.p. meteen weten als u een wolf ziet.

Tot nu toe heb ik nog geen wolf gezien.

Verboden toegang voor onbevoegden. Dat staat op borden. Daar staat ook op: Videobewaking. Het is een vierkant terrein met een hek. Op allerlei plekken groeit het onkruid in het gaas. Ik loop langs het hek dat hier en daar verbogen is en waarin zulke grote gaten zitten dat ik er doorheen zou kunnen kruipen.

Ik informeer bij de chef naar de wolf.

De kok had de wolf bij de containers in de etensresten zien wroeten. Hij moet er iets aan doen, zegt hij, volgens hem is het onverantwoordelijk om een wolf over het terrein te laten struinen.

Ik vraag de chef waarom hij geen nieuw hek laat plaatsen of de gaten laat dichtten.

Dat is me te duur, het loont niet om nog in de fabriek te investeren.

Waarom hebt u mij dan aangenomen?

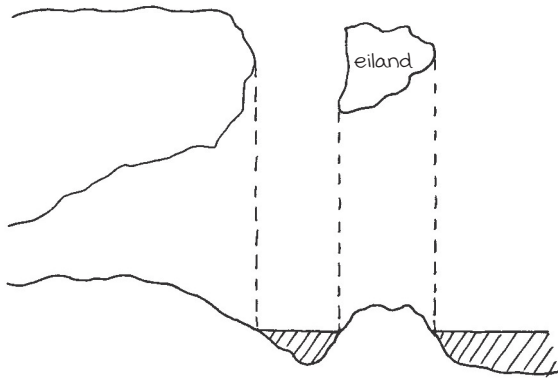
U bent geen investering, maar een noodzaak. Ik wil dat hier alles ordelijk toegaat, ik kan me aan het eind van de rit geen fouten veroorloven.

Ik verbaas me over zijn toon, alsof hij zichzelf nauwelijks gelooft, alsof hij allang ergens anders is.

Ik ga de kok vragen hoe de wolf eruitzag, hoe groot hij was, wat hij deed, hoe hij keek of niet keek, hoe hij bewoog.

Misschien ga ik in de kantine soep eten en dan aan de kok vragen hoe hij heeft gereageerd, of hij schrok van de wolf, of hij bang was, of hij zich niet had kunnen bewegen, wie het eerst bewoog, de kok of de wolf, welke kant op de wolf is verdwenen, of hij achterom heeft gekeken, of de kok dat heeft kunnen zien. Al die dingen ga ik hem vragen en het bord soep eet ik helemaal leeg.

De bosrand is een van de zichtbare grenzen, de grens tussen land en water, tussen licht en schaduw, tussen de muren van mijn hal en de omheining van de fabriek. Die grenzen zijn makkelijk te onderscheiden. Andere niet.

Op de verdieping onder mijn hal ligt de controlekamer, waar ik vaak zit en afwisselend naar de vier monitoren kijk. Slechts zelden zie ik iemand die hier werkt het terrein op komen of verlaten: te voet, op de fiets of met de auto. Slechts zelden zie ik een vrachtauto het terrein op- of afrijden.

Sinds ik weet dat hier een wolf rondzwerft, zie ik vaak katten door het beeld rennen. Soms verandert het bewegende beeld in een stilstaand beeld, omdat er niets beweegt, omdat er bij de inrit, de uitrit, op het centrale terrein en bij de hoofdingang niets gebeurt. Het enige wat zichtbaar verandert is dat het lichter of donkerder wordt, en de schaduwen die langzaam over de betonnen vloer glijden.

Vaak zit ik in de controlekamer een boek te lezen. Dan gluur ik alleen vanuit mijn ooghoeken naar de monitoren.

Soms heb ik het gevoel midden in een zin iets te zien bewegen. De wolf, denk ik dan, maar voordat ik mijn blik helemaal van de regels heb losgemaakt en op het beeldscherm heb gericht, is de schaduw verdwenen.

De nachtwacht is verdeeld over twee ploegen, van 17.00 tot 24.00 uur en van 00.00 tot 07.00 uur. De tweede nachtwaker heet Clemens. Zes dagen per week lossen we elkaar af. Op zondag wordt er niet gewerkt. Zondag is zondag, zegt de chef. Dat geldt ook voor inbrekers, daar bestaan statistieken van.

En hoe zit het op zondag met de wolven, vraag ik hem.

Dat is een nog onopgelost probleem.

De chef laat het aan ons over hoe we de diensten indelen. Dus hebben we besloten dat we om de week van dienst ruilen, zoals Clemens en mijn voorgangster ook deden.

Clemens woont in de stad. Hij komt op de fiets naar de fabriek.

Hoe het met de fabriek gaat, interesseert me niet. Ik interesseer me voor de wolf. Het duurt niet lang meer, nog een paar maanden, dan worden de machines uitgeschakeld en komt er een

einde aan de productie. Ooit werden hier gondeldozen, verzendozen, kartonnen enveloppen, geschenkdozen, verkoopdozen, archiefdozen, transport-, verkoop- en presentatieverpakkingen in allerlei soorten en maten gemaakt, van golfkarton, massief karton, vormkarton, vouwkarton of grijs karton.

Op de monitor zie ik Clemens aan komen fietsen. Hij heeft zijn muts diep over zijn voorhoofd getrokken. Midden in beeld steekt hij bij wijze van groet even zijn hand op, slaat dan rechtsaf en verdwijnt uit zicht.

Hij zwaait de deur van de controlekamer zo krachtig open dat die tegen de muur slaat.

Heb je de wolf gezien? Hij trekt de muts van zijn hoofd en komt naast me voor de monitoren zitten.

Geen wolf, zeg ik, en in zijn zwarte haar zie ik hier en daar een grijs plukje.

Verder nog iets?

Dat vraagt hij me elke nacht, en elke nacht zeg ik: Nee, niets.

Of moet ik hem vertellen dat ik een muis onder een vorkheftruck heb zien verdwijnen, dat ik de roep van een uil heb gehoord of de schreeuw van een andere vogel, dat de maan niet zichtbaar was, dat de lucht fris was en naar moeras rook, hoewel er helemaal geen moeras in de buurt is, dat ik met mijn handen schaduw dieren op de muur van de fabriek heb gemaakt, ook de schaduw van een wolf?

Oké. Welterusten dan maar.

Ik sta op en sla met mijn vlakke hand twee keer zachtjes op het werkblad. De beelden op de monitoren trillen een beetje.

Ik zie nog dat hij in zijn ogen wrijft, loop langs hem heen de deur uit, de trap op naar de bovenverdieping, en ga naar

mijn hal. Aan een kleine wasbak poets ik mijn tanden en was ik mijn gezicht, daarna ga ik in bed liggen. Het bed staat recht boven de plek waar Clemens nu zit.

De tafel en de stoel die in de hal staan, heb ik bij het magazijn gevonden; het bed heeft Clemens voor me meegebracht. Naar de hal heb ik alleen wat kleren, mijn fototoestel en de voor mij heel belangrijke universele encyclopedie meegenomen. Ik maak er voortdurend aantekeningen in of vul lemma's aan. Gisteren heb ik met heel kleine lettertjes naast het woord GRENS geschreven: De muren van mijn hal, de omheining van de fabriek.

FABRIEK: Ik ben hier niet voor de fabriek. Ik ben hier omdat ik hier een nieuwe omgeving kan ontdekken.

Ik ben gewend geraakt aan het leven in een rechthoek. Als iemand tegen me zou zeggen dat de wereld een rechthoek is, zou ik dat met alle plezier geloven. Maar ik denk eerder dat de wereld de wereld en mijn rechthoek mijn rechthoek is.

Ik zou de hal niet willen ruilen. Niet tegen het eenkamerappartement tegenover het grote winkelcentrum dat met zijn neonreclames mijn kamer 's nachts in blauw licht dompelt. Niet tegen het parterreappartement met toegang tot de tuin

met een muur waarop in de zomer hagedissen lagen te zonnen en waar ik me afvroeg of dat alles was, dat heen en weer glippen en staren, of hagedissen nog iets anders kunnen, of ze verkleuren of een meter in de lucht springen als ik niet kijk. Ik zou mijn werk als nachtwoakster niet willen ruilen tegen mijn vroegere werk in de bibliotheek. Er zijn wel wat overeenkomsten. In de bibliotheek zocht ik bestelde boeken bij elkaar. In de fabriek zoek ik een wolf. In de bibliotheek en ook tijdens je werk als nachtwoakster heb je weinig daglicht. Vaak waren de gevraagde boeken er niet en ook in de fabriek ontbreekt het een en ander: om te beginnen het personeel, dat ik maar zelden te zien krijg, tot en met de wolf, die er helemaal niet is.

En toch denk ik dat het wachten op een wolf interessanter is dan het bij elkaar zoeken van bestelde boeken.

Vaak zie ik de chef met hangende schouders over het terrein lopen. Ik vraag me af of hij aan de fabriek gehecht is, of het hem pijn doet dat de fabriek dichtgaat, of hij heeft geprobeerd of nog altijd probeert de sluiting te voorkomen.

Niemand let nog echt op de fabriek. In de scheuren in het beton groeit onkruid, dat niet wordt verwijderd. Door het weer groeit er mos op de buitenmuren, waardoor in de hallen het stucwerk afbrokkelt. De tijd tekent fijne scheuren in de muren, de vensterkruisen zijn verroest en zullen zeker nog verder roesten.

Er is hier helemaal geen nachtwaker nodig. Ik zou niet weten wie op dit terrein iets zou willen weghalen. Er valt niets te halen. Meer dan karton is hier voor een inbreker niet te halen.

Ik vraag me af waarom de chef mij heeft aangenomen, of het hem echt om de fabriek te doen is of dat hij me om andere redenen op het terrein laat wonen. Waarschijnlijk zijn

Clemens en ik voor mijn chef een soort troost; zolang de nachtwakers hier hun rondjes lopen, kan zijn fabriek nog een fabriek worden genoemd.

Ik ben blij met de wolf. Misschien verleent de wolf een soort belang aan wat ik doe.

WOLF: Een wolf is mogelijk.

HEK: Er zijn er die veel hoger zijn, er zijn hekken zonder gaten.

Drie tafels verder zitten twee vrachtwagenchauffeurs. Ik had gehoopt de enige te zijn in de kantine, dan had ik de kok ongehinderd kunnen uithoren. De chauffeurs eten aardappelpuree met een stuk vlees; waarschijnlijk varken, misschien lam of rund. De wolf zal blij zijn met de etensresten, denk ik, terwijl ik naar de kok zwaai. Hij zwaait terug. Ik loop naar het buffet en de kok schept uit de grote bakken van chroomstaal een lepel aardappelpuree en een stuk vlees op mijn bord.

Misschien is de puree een beetje zout uitgevallen, zegt hij.

Zal wel meevallen, zeg ik.

Ik heb vandaag mijn dag niet. Hij wijst naar een pleister om een van zijn vingers.

Een van de chauffeurs haalt bij de automaat twee koppen koffie. Weer aan tafel roeren ze allebei suikerklontjes door hun koffie. In de grote chauffeurshanden zijn de lepeltjes heel erg klein.

Ik kijk op mijn bord. In de puree zie ik de afdruk van de opscheplepel. Ik roer met mijn vork door de afdruk.

De chauffeurs zetten hun lege borden op het buffet, leggen het geld ernaast en lopen de kantine uit. De kok komt met een lap en begint de tafel af te vegen.

Niet erg druk, zeg ik, terwijl ik met mijn vork om me heen wijs.

De kok kijkt me aan. Heb jij het hier ooit druk meegeemaakt? Vroeger was dat anders, vroeger kookte ik elke dag vier menu's en maakte ik salades en desserts klaar. Vroeger zaten deze tafels allemaal vol.

Vroeger had je hier ook geen wolven, zeg ik en ik stel alle vragen die ik me had voorgenomen te stellen.

De kok antwoordt dat de wolf eruit had gezien als een wolf, dat hij bij de containers had gestaan, dat hij hem eerst niet had gezien en dat hij was geschrokken. Hij had zich niet kunnen bewegen, maar in zo'n situatie mocht je je ook niet bewegen en moest je rustig blijven en je niet van je stuk laten brengen. De kok zegt dat de wolf zich ook niet had bewogen en dat hij de emmer met etensresten voorzichtig op de grond had gezet en dat hij hem geen moment uit het oog had verloren – hij de wolf niet en de wolf hem niet – en dat de wolf zich toen opeens toch had bewogen. Waar hij precies was gebleven, wist hij niet, hij was gewoon in de duisternis verdwenen.

Clemens staat in de deur. Zijn jas is nat. Aan de zoom verzamelen zich een paar druppels, die op de grond vallen.

Nog steeds geen wolf, zeg ik, terwijl ik water opzet.

Clemens haalt een boek uit de binnenzak van zijn jas en laat het me zien. Het omslag is vochtig.

Canis lupus, lees ik hardop.

Stam: Chordata (Chordadieren), onderstam: gewervelden, klasse: zoogdieren, orde: roofdieren, familie: hondachtigen, soort: lupus (wolf).

Misschien interesseert het je. Clemens hangt zijn natte jas

over de radiator. De jas blijft druppelen en de druppels vormen een eilandje van water.

Waarom zit jij eigenlijk hier in de fabriek, vraagt Clemens. Je zou heel andere dingen kunnen doen. Studeren, reizen. Waarom ben je hier, vraagt hij.

Het bevalt me hier. Dit is een prima plek. Hier is alles nog mogelijk.

Zelfs wolven, zegt Clemens.

Zelfs die.

Vlak na mijn sollicitatiegesprek liet de chef me de golfkarton-machine zien. De GKM, zegt hij, hier draait het om. Zonder deze machine geen fabriek. De machine in de productiehal maakte zoveel lawaai dat ik de chef amper kon verstaan. Ik moest dicht bij hem gaan staan. De chef wees naar de machine, een stalen installatie van meer dan vijftig meter lengte, die zich over de hele productiehal uitstrekte.

Ik liep achter de chef aan door de hal. Ik rook lijm en vochtig papier. De lucht was warm. Een van de medewerkers in blauwe broek en zwart T-shirt stond bij een computer op allerlei knoppen te drukken. Daarbij ging zijn blik steeds heen en weer tussen de computer en de machine.

Toen we tussen de computer en de machine in zijn gezichtsveld verschenen en hij de chef en mij zag, knikte hij naar ons. De chef knikte en ik knikte, waarop de mond van de chef woorden vormde. Ze klonken als: *Karl-Heinz*. Maar misschien zei hij wel: *Heel fijn* of *Allemaal van mij*.

Opeens ging er een alarm af en begonnen allerlei rode lampjes te knipperen. De chef keek naar Karl-Heinz, die geruststellend zijn hand opstak. De productieronde leek afgesloten, de